

Kampen mot
korrupsjon og misligheter
Granskning og Forensic Services

Er du forberedt?

Påtalemyndigheter og lovgivere over hele verden blir stadig mer aktive når det kommer til å håndheve korrupsjonslovgivningen.

I Norge er store foretak pålagt å rapportere om sitt arbeid med korrupsjons- og mislighetsbekjempelse i årsrapporten eller i egen samfunnsansvarsrapport.

Antall tiltak for å håndheve reglene, samt arten og størrelsen på straff og bøter har økt betydelig de siste årene. Transparency International rapporterte nylig at myndigheter i hele verden, inkludert Norge, gjennomfører omfattende tiltak knyttet til nettopp bekjempelse av korrupsjon.

Mange tiltak retter seg mot selskaper og privatpersoner som ikke kjenner til disse reglene, og det er økte forventninger til styret og ledelsen om å sørge for å etablere et antikorrupsjons- og mislighetssystem i virksomheten. Brudd på korrupsjons- og regnskapsloven kan få store økonomiske konsekvenser - blant annet har

Siemens akseptert å betale USD 800 millioner i forlik for overtredelse av Foreign Corrupt Practices Act (FCPA). Foretaksstraff blir i stadig økende grad brukt ift. selskaper som ikke kan påvise at det har et antikorrupsjons- og mislighetssystem på plass.

Straffene er ikke begrenset til kun ileggelse av bøter og inndragning av fortjeneste, men også utelukkelse fra offentlige anskaffelser. I mange tilfeller krever myndighetene også en egen vurdering av foretakets antikorrupsjonsprogram, inkludert uavhengig overvåking. Reaksjoner kommer heller ikke kun fra nasjonale myndigheter. Verdensbanken har utelukket et korrupsjonsdømt multinasjonalt selskap fra en 3-års kontrakt, noe som innebærer at selskapet ikke er kvalifisert til å bli tildelt noen av Verdensbankens finansierte prosjekter.

Er din organisasjon i fare?

Noen spørsmål dere bør vurdere er:

1. Foretas det forretninger i høyrisikoland?
2. Har dere utviklet en oversikt over spesifikke korrupsjons- og mislighetsrisikoer i organisasjonen?
3. Gjør dere forretninger med offentlige myndigheter, eller med foretak offentlige myndigheter har interesser i? Gjøres det forretninger via salgsagenter, felleskontrollerte virksomheter eller andre forretningspartnere? Har virksomheten retningslinjer som forhindrer disse i å betale bestikkelser? Har bedriften retningslinjer og prosedyrer for å overvåke omdømme og de aktiviteter deres forretningspartnere foretar seg?
4. Har virksomheten et antikorrupsjons- og mislighetsprogram som inkluderer vurdering av risikofylte tredjeparter, opplæring av ansatte, varslingskanaler, retningslinjer, prosedyrer og internkontroller innebygd i operasjonelle og finansielle arbeidsprosesser, som er gjenstand for årlige revisjoner?

Vår løsning

Deloitte's antikorrupsjonsspesialister har bistått noen av verdens ledende selskaper med å minimere korrupsjonsrisikoen. Våre klienter søker vår bistand i forbindelse med utvikling av effektive tiltak mot korrupsjon og misligheter.

Vår tilnærming til et oppdrag er å sette sammen et tverrfaglig team skreddersydd for de spesielle behov klienten og oppdraget krever. Vår omfattende erfaring innen antikorrupsjon og vår globale dekning sikrer at relevant kunnskap og ferdigheter kan fremskaffes raskt, effektivt og økonomisk, med sikte på å oppnå en optimal løsning for klienten.

Oppdraget blir koordinert gjennom et sentralt team med ett bestemt kontaktpunkt som sikrer våre klienter og medfører at problemer og funn blir raskt og tydelig kommunisert.

Våre tjenester

Deloitte tilbyr tjenester som bidrar til etterlevelse av regler for antikorrupsjon. Dette gjelder kunnskap om hvilke krav som stilles etter norsk korrupsjonslovgivning, UK Bribery Act og FCPA, World Bank Integrity Guidelines og om hvilke retningslinjer og rutiner som effektivt bidrar til etterlevelse. På denne måten styrker klientene

sin organisasjons etiske fundament og forbedrer ledelsens evne til å etterleve reglene. Tjenestene baserer seg på å skape synergier mellom nøkkelementer innen antikorrupsjon og de spesielle krav som stilles til klientens organisasjon.

Antikorrupsjonsarbeid består av varierte faser, slik at det vil være i stand til å levere økt verdi til klienter med ulike behov. Våre tjenester spenner fra hvordan man etterlever reglene, til et fullt antikorrupsjonsprogram som omfatter følgende faser:

1. Risikogjennomgang/helsesjekk som avdekker korrupsjons- og mislighetsrisikoer i selskapet og foreslår tiltak for å redusere vesentlige risikoer.
2. Vurdering av eksisterende antikorrupsjonsprogram ift. god praksis og krav til etterlevelse.
3. Forbedring og implementering av mislighets- og antikorrupsjonsprogram.
4. Utarbeidelse av etiske retningslinjer og implementering av disse i organisasjonen.
5. Utarbeidelse av e-læringsprogrammer innen dilemmatrening og kursing i etikk og anti-korrupsjon.
6. Etablering av varslingskanal og prosedyrer for å håndtere varsler.
7. Etablering av compliance funksjon for å ivareta antikorrupsjonssystemet.
8. Styrking av internkontrollen knyttet til pengestrømmene for å redusere mulighet for misligheter og korrupsjon.
9. Gjennomføring av internrevisjonsprosjekter knyttet til antikorrupsjon og mislighetsforebygging.
10. Vurdering av tredjeparter ift. integritet og etikk.
11. Due Dilligence av korrupsjons- og mislighetsrisikoer i oppkjøps- og salgstransaksjoner.
12. Undersøkelser av spesifikke "røde flagg".
13. Granskning og andre undersøkelser.
14. Juridisk rådgivning i konkrete saker.
15. Dataanalyse for avdekking av potensielle problematiske transaksjoner.
16. Online spørreundersøkelser.

Nærmere om risikogjennomgang/helsesjekk

En risikogjennomgang/helsesjekk er ideell å gjøre i selskaper som har behov for raskt å få oversikt over vesentlig risiko knyttet til korrupsjon og misligheter. Gjennomgangen inkluderer en vurdering av om selskapets antikorrupsjonsprogram er tilpasset identifiserte risiko, samt hvilke ytterligere tiltak som bør implementeres for å redusere risikoeksponeringen.

Fordeler ved risikogjennomgang/helsesjekk:

- Lave kostnader. Umiddelbar tilbakemelding.
- Konkrete anbefalinger om hva som bør følges opp.
- Kan bli brukt i rapporter til styret.
- Kan gi en basis for forbedringsprosjekter.
- Skaper oppmerksomhet rundt korrupsjons- og mislighetsrisiko.

Styre og ledelse har generelt en forventning om at virksomheten deres er i samsvar med de standarder som gjelder for eierstyring og

selskapsledelse og/eller de krav som følger av norsk straffelov, FCPA, UK Bribery Act eller Verdensbanken. De fleste selskaper som får utført vår risikovurdering/helsesjekk opplever en stor forskjell mellom egen praksis og det som standardene krever. Det fremkommer at de ikke er klar over omfanget som ligger i kravene.

Klienter som har gjennomført risikovurdering/helsesjekk ønsker ofte bistand i oppfølging av våre anbefalinger for å sikre at virksomheten:

- blir overensstemmende med de krav som stilles til eierstyring og selskapsledelse iht. FCPA, UK Bribery Act, norsk korrupsjonslovgivning, eller fra Verdensbanken.
- får et miljø innen selskapsstyring, internkontroll og risikostyring som er tilfredsstillende for ledelse/styre og andre interessenter.
- kan få en bekreftelse/etterforskning av vesentlige forhold.

For mer informasjon, vennligst kontakt:

Helene Bamrud
Partner
hbamrud@deloitte.no
+47 974 23 678

Anne Helsingeng
Partner
ahelsingeng@deloitte.no
+47 924 82 260

Albert Wolders
Director
awolders@deloitte.no
+ 47 906 85 578

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.com/no/omoss for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

This communication contains general information only, and neither Deloitte AS nor Deloitte Advokatfirma AS is, by means of this publication, rendering professional advice or services and shall not be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.